

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Ammatillisen koulutuksen tutkinnon osien yhdistelmämahdollisuudet ja muut pienet osaamiskokonaisuudet

Toisen asteen koulutuksen työelämäyhteistyöverkosto 19.11.2025

Opetusneuvos
Taija Paasilinna

Pienet osaamiskokonaisuudet ammattillisessa koulutuksessa

Pienet osaamiskokonaisuudet "microcredentials"

Tarve ei aina ole koko tutkinnon suorittamiseen, jotta

- vastataan joustavasti ja nopeasti muuttuviin työelämän osaamistarpeisiin
- pystytään toimimaan muuttuvissa työtehtävissä osaamista päivittämällä
- edistetään työllistymistä

Myös uudistuva ammatillisen koulutuksen rahoitus tukee tutkinnon osien suorittamista ja tarjontaa.

TUTKE 4 -työryhmän suositukset 2023

- Virallisessa koulutusjärjestelmässä **tutkinnon osat** todetaan pieniksi osaamiskokonaisuuksiksi.
- Ammatillisen koulutuksen opiskelijalle, erityisesti työmarkkinoilla oleville osaamisen päivittäjille, **tulisi aina mahdollistaa** tutkinnon osan tai osien suorittaminen eri tutkinnoista.
- Pienet osaamiskokonaisuudet ovat **työelämän tarpeisiin** vastaavia kokonaisuuksia, jotka täydentävät pidempikestoista tutkintokoulutuksen tarjontaa.
- Voivat olla yhdistelmiä tutkinnon osista **eri osaamisaloilta ja tutkinnoista.**

Pienten osaamiskokonaisuuksien määrittely

- Suoritus **kirjataan määriteltyyn rekisteriin tai järjestelmään.**
- Suoritus on **arvioitu avointen ja selkeästi määriteltyjen standardien perusteella.**
- Tarjoavat oppijalle erityisiä **tietoja, taitoja ja osaamista**, jotka vastaavat **yhteiskunnallisiin, henkilökohtaisiin, kulttuurisiin tai työmarkkinoiden tarpeisiin.**
- Suoritukset ovat **oppijan omistamia**, kirjaukset voidaan **jakaa** ja **siirtää**.
- Voivat olla **erillisiä** tai niitä voidaan **kerryttää ja yhdistää** laajempiin koulutuksiin.
- Pohjautuvat **laadunvarmistukseen**, joka perustuu kyseisellä osaamisalueella tai toimialalla sovittuihin **standardeihin.** *(Euroopan unionin neuvosto)*
- Tutkinnon osien lisäksi esim. lupia ja pätevyyksiä antavat korttikoulutukset täyttävät nämä kriteerit.

Pienten osaamiskokonaisuuksien suunnittelu

- Osaamiskokonaisuudelle voi antaa nimen.
- Nimissä ei voida käyttää tutkinnon perusteissa esiintyviä tutkintonimikkeitä, osaamisaloja tai tutkintojen nimiä.
- Sopiva laajuus on esim. noin 60 osp. tai 2-3 tutkinnon osaa.
- Koulutusten kuvauksista on käytävä selkeästi ilmi suoritettavien tutkinnon osien nimet.
- Opintopolkua voidaan hyödyntää markkinoinnissa (virkailija@opintopolku.fi)
- Suorittamista koskevat samat säädökset kuin tutkinnon suorittamista (HOKS, osaamisen osoittaminen, arviointi)
- Annetaan todistus tai todistuksia suoritetuista tutkinnon osista.

Esimerkkejä: Terveysthuollon sihteeri

-VAAO: tutkinnon osia Liiketoiminnan ammattitutkinnosta

-tarkoitettu merkonomien, lähihoitajan tai muun vastaavan koulutuksen suorittaneille tai työssä vastaavan osaamisen hankkineille

-Sisältö:

Liiketoiminnan tehtävissä toimiminen 30 osp

sekä joko

Assistentti- ja sihteerityön palvelut, 60 osp tai Terveysthuollon sihteerin palvelut, 60 osp

Valkeakosken
ammattiopisto

Hae opiskelemaan

AMMATTITUTKINTO

Liiketoiminnan ammattitutkinto,
terveydenhuollon sihteeri –
JATKUVA HAKU

Tapahtumatekniikan osaajaksi

Tapahtuma-alan työelämätarpeisiin suunniteltu kokonaisuus Tredussa.

Kolme tutkinnon osaa Media-alan ja kuvallisen ilmaisun perustutkinnosta:

- Valaisutuotannossa toimiminen 15 osp
- Media-alan äänityössä toimiminen 15 osp
- Tapahtumatekniikan rakentaminen 15 osp.

Yht. 45 osp, suoritusajaksi arvioitu noin 6 kk.

<https://www.tredu.fi/koulutus/tapahtumatekniikan-osaajaksi/>

19/11/2025 | Opetushallitus

[Etusivu](#) > [Koulutukset](#) > [Tutkinnon osa](#) > Tapahtumatekniikan osaajaksi

Media-alan ja kuvallisen ilmaisun perustutkinnon tutkinnon osa
koulutus

Tapahtumatekniikan osaajaksi

Tule opiskelemaan tapahtumatuotannon monipuolisiin ammatteihin – kehitä osaamistasi ja verkostoidu alalla!

Ideasta valmiiksi tuotteeksi: 3D-mallinnus ja -tulostus käytännössä

Koulutus muodostuu kahdesta Teknisen suunnittelun perustutkinnon tutkinnon osasta (laajuus yht. 30 osp.):

- 3D-mallin muodostaminen (15 osp)
- Tekninen 3D-tulostaminen (15 osp)

Tavoitteet: oppia käyttämään nykyaikaisia 3D-suunnitteluohjelmia ja hallita 3D-tulostusprosessin ideasta valmiiseen tuotteeseen.

Koulutus antaa valmiudet hyödyntää 3D-mallinnusta ja -tulostusta esimerkiksi teollisuudessa, tuotekehityksessä tai opetuksessa.

19/11/2025 | Opetushallitus

Ideasta valmiiksi tuotteeksi, 3D-mallinnus ja -tulostus käytännössä

3d mallintaminen 3d-tulostus

Forssan ammatti-instituutti:

<https://fai.fi/koulutukset/rakennusala/ideasta-valmiiksi-tuotteeksi-3d-mallinnus-ja-tulostus-kaytannossa/>

Ammatillisten tutkintojen joustavuus ja valinnaisuus

Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvat tutkinnon osat

- Mahdollistavat uuden osaamisen sisällyttäminen ketterästi osaksi tutkintoa
- Täydentävät ja syventävät valtakunnallisten tutkinnon perusteiden sisältämää osaamista
- Vastaavat toimintaympäristön äkillisten muutosten myötä syntyviin uusiin osaamistarpeisiin
- Vastaavat eri alojen ja alueiden erityispiirteisiin
- Paikallinen erityispiirre voi liittyä esimerkiksi alueen teollisuuteen, kulttuuriin tai luonto-olosuhteisiin

Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvien tutkinnon osien suunnittelu

- Laaditaan johonkin tutkintoon
- Sijoittuu ammatillisiin valinnaisiin tutkinnon osiin
- Sisällön laadinnassa sekä toteutuksessa yhteistyö paikallisen työelämän kanssa tärkeää
- Soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin
- Perustuu työprosessiin tai työkokonaisuuteen
- Ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arviointi määritellään vastaavasti kuin tutkinnon ammatillisissa tutkinnon osissa
- Laajuus määritellään osaamispisteinä tutkinnon muodostumisen mukaisesti

Ensiapuryhmässä toiminen

- **Turun ammatti-instituutin sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa**
- Laajuus 15 osp
- Laadittu yhteistyössä SPR:n kanssa
- Sisältää tiedollista osaamista mm. ensiavun perus- ja jatkokurssin sisällöt
- Opiskelijat suunnittelevat ja toteuttavat ensiapuopetuksen päiväkotiin tai alakouluun ja käyvät päivystämässä eri yhteistyötahojen tilaisuuksissa
- Näyttö toteutetaan pääsääntöisesti käytännön palvelutoiminnassa ensiapupäivystystehtävissä ja ensiavun ohjaustilanteissa

Datakeskusympäristössä toimiminen

Omnia ja Luksia järjestävät yhteistyössä Microsoftin kanssa

Paikallinen tutkinnon osa kolmen perustutkinnon yhteydessä:

- Tieto- ja viestintätekniikan pt
- Sähkö- ja automaatioalan pt
- Talotekniikan pt

Laajuus 15 osp.

Tavoitteena tuntea datakeskusten toimintaa ja hallintaa ja syventää osaamista pilvipalveluista ja kyberturvallisuudesta.

<https://www.omnia.fi/koulutukset/datakeskusymparistossa-toimiminen>

Valinnaisuus ja tutkinnon osien joustava käyttö

- Tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta, 5-15 osp (PT), 15 – 30 osp (AT), Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta, 15 – 30 osp (EAT)
- Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa, 5-15 osp (PT), 15 – 30 osp (AT, EAT)
- Korkeakouluopinnot, 5 - 15 osp (PT ja AT), 5 – 30 osp (EAT)
- Lisäksi: Yhteisten tutkinnon osien osa-alueita, lukio-opintoja tai muita jatko-opintovalmiuksia tukevia opintoja 1-25 osp (PT)
- Tutkinnon osien uudet ohjeelliset laajuudet ovat 15 osp, 30 osp ja 45 osp.
- Alaneutraalien tai eri aloille yhteisten valinnaisten tutkinnon osien kehittäminen (esim. Työhön opastajana toimiminen, Projektinhallinta)

Digitalisaation ja vihreän siirtymän uudet valinnaiset tutkinnon osat ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin

Digitalisaatioon liittyvä osaaminen

1. Digikyvyyden edistäminen työyhteisössä 15 osp (AT)
2. Tekoälyn hyödyntäminen työprosessissa 15 osp (AT)
3. Kehittyvien teknologioiden kokeilu 30 osp (EAT)
4. Digitalisaation edistäminen 30 osp (EAT)
5. Kyberturvallisuuden edistäminen 30 osp (EAT)

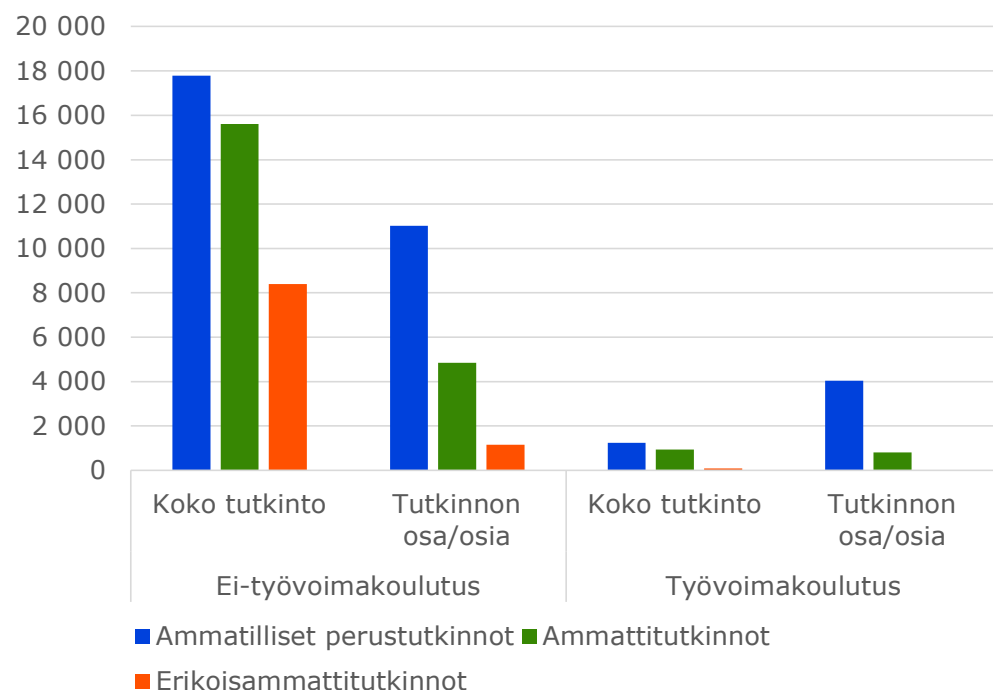
Vihreän siirtymän osaaminen

1. Vihreän siirtymän edistäminen 15 osp (AT)
2. Kiertotaloustoiminnan kehittäminen 30 osp (EAT)

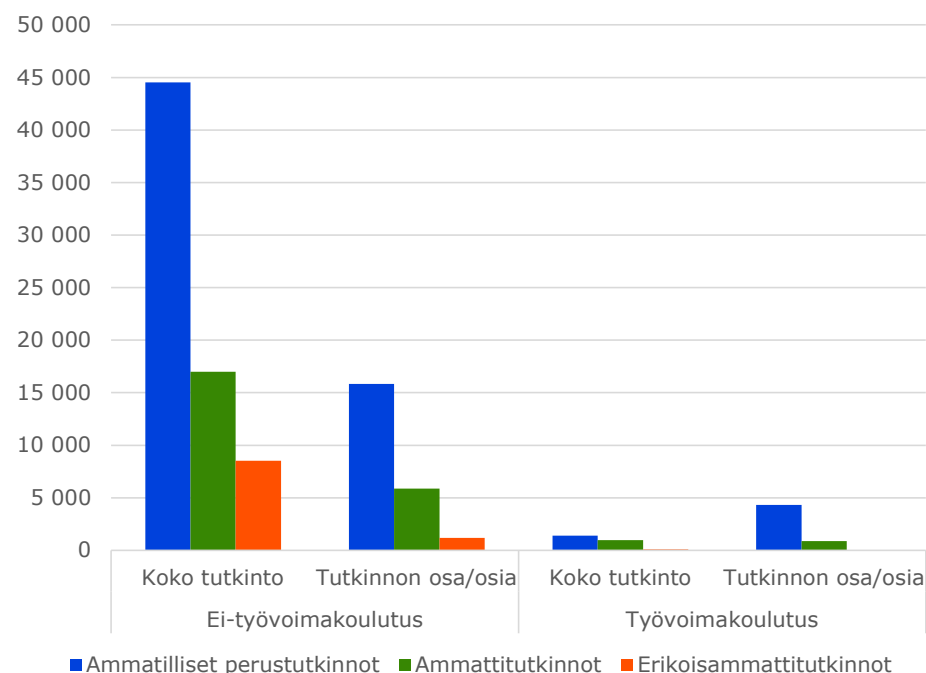
Kaikkiin ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin viimeistään vuonna 2027

Ammatillisen tutkinnon tai tutkinnon osan suorittaneet vuonna 2024, yli 25-vuotiaat ja ei-oppivelvolliset

Suoritukset vuonna 2024, **yli 25-vuotiaat**

Suoritukset v. 2024, **ei-oppivelvolliset**

Ajankohtaista kehittämissyössä

Ammatillisen koulutuksen jatkuvaa oppimista ja työikäisten koulutustarjontaa valmisteleva työryhmä

Työryhmän tehtävänä on valmistella esitykset:

- **Tutkintoa lyhyempien koulutusten tarjonnan lisäämisestä** ammatillisten tutkintojen kehittämistyöryhmän (TUTKE 4) vuonna 2023 tekemien esitysten mukaisesti sekä tutkintorakenteen tarkoituksenmukaisuuden arviointi.
- Yksityisen rahoituksen kasvattamiseksi sekä julkisesti rahoitetun ja markkinoilla tapahtuvan koulutuksen rajan selventämiseksi.
- Muun ammatillisen koulutuksen sisältöjen huomioimisesta osana jatkuvan oppimisen tarjontaa
- Muista mahdollisista toimista jatkuvan oppimisen tarjonnan kehittämiseksi.

Työryhmän hankesivu

Työryhmän toimikausi 1.1.2025 – 31.1.2026

Tietoa ja tukea kehittämiseen

- Tilastot [Vipunen](#), esimerkkejä [Opintopolku](#) ja rahoitusta [Jotpa](#)
- [KOSKI-tietomallia](#) pienten osaamiskokonaisuuksien kirjaamiseen ja seurantaan ollaan kehittämässä
- Osaamisen tunnustamista ja todistuksia koskevat oppaat: [OSTU](#)-opas ja [Ohje todistuksiin ja niiden liitteisiin merkittävistä tiedoista](#)
- [POKOT-hanke](#): Pienet osaamiskokonaisuudet jatkuvan oppimisen tukena. Ammatillisten opettajakorkeakoulujen yhteishanke, rahoitus EU ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus. Hankeaika 2025-2026. Vahvistaa koulutuksen järjestäjien kykyä tuottaa joustavia, työelämälähtöisiä osaamisratkaisuja sekä kehittää toimintamalleja pienten osaamiskokonaisuuksien suunnitteluun ja toteutukseen. Opas, työkaluja ja webinaareja.
- Eurooppalaista kehittämistoimintaa ja vertailutietoa voi seurata Cedefopin ja sen alaisen [Refernet-verkoston](#) sivuilta.

Kiitos!

ammatillinenkoulutus@oph.fi

